

Temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2014-2018

Vedtatt av Hurum kommunestyre i PS 58/14, 28.10.14.

PS 58/14 Temaplan for idrett og fysisk aktivitet

Saksprotokoll i Kommunestyret-28.10.2014

Behandling:

Kommunestyret sluttet seg enstemmig til at Ole Furua Rødby fratrådte som inhabil i hht forvaltningslovens § 6.

Inger Marie Nilsen fremmet slikt tilleggsforslag:

Punkt Uprioritert tiltak i handlingsplanen (s.13) formuleres slik:

Etablering av langsiktig plan for utvikling av Sandpollen/Neset/Kinnartangen som følge av forventet økt befolkningsvekst i Sætre/Storsand. Tilrettelegging av badeplass for funksjonshemmede innarbeides i planen.

Tom Granli fremmet slikt tilleggsforslag:

1. Kommunestyret ber rådmannen ta aktivt del i en mulig ervervelse av Avgrunnsdalen.
2. Kommunestyret ber kommuneplanutvalget om å vurdere området nord for Oredalen til motorsport.

Formannskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Inger Marie Nilsens tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.6

Tom Granlis tilleggsforslag pkt 1 falt med 14 mot 14 stemmer (12 H, 2 V) idet ordførerens dobbeltstemme ble gjort gjeldende.

Tom Granlis tilleggsforslag pkt 2 ble vedtatt med 18 mot 10 stemmer (10 H).

Vedtak:

Kommunestyret vedtar Temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2014-2018 med tilhørende handlingsplan, med slike tillegg:

Punkt Uprioritert tiltak i handlingsplanen (s.13) formuleres slik:

Etablering av langsiktig plan for utvikling av Sandpollen/Neset/Kinnartangen som følge av forventet økt befolkningsvekst i Sætre/Storsand. Tilrettelegging av badeplass for funksjonshemmede innarbeides i planen.

Kommunestyret ber kommuneplanutvalget om å vurdere området nord for Oredalen til motorsport.

Innhold

1. Bakgrunn og prosess	6
2. Formål	7
3. Kommunale føringer	7
3.1. Folkehelsearbeid	7
3.2. Universell utforming	7
3.3. Kulturminner- og miljøer	7
4. Utviklingstrekk, utfordringer og behov	8
5. Vurdering av anleggsbehov på kort og lang sikt	9
5.1. Haller, baner og rehabilitering av anlegg.....	9
5.1.1. Svømmehall.....	9
5.1.2. Idrettshaller	9
5.1.3. Utendørs idrettsanlegg for Sætre IF Graabein	9
5.1.4. Kunstgressbaner i Hurum	9
5.1.5. Avgrunnsdalen	10
5.1.6. Crossbane/Bane til motorsportformål	10
5.1.7. Rehabilitering av anlegg.....	11
5.1.8. Sikre areal til utvikling av idrettsanlegg	11
5.2. Areal til seiling	11
5.3. Utearealene ved skoler	11
5.4. Tilrettelegging i marka	12
5.5. Tilrettelegging ved strendene.....	13
5.6. Fysisk aktivitet i og rundt tettstedene	13
6. Definisjoner	13
6.1. Fysisk aktivitet:.....	13
6.2. Idrett:.....	14
6.3. Friluftsliv:	15

6.4.	Ordinære idrettsanlegg.....	15
6.5.	Nærmiljøanlegg.....	15
6.6.	Friluftsliv- og friområder	15
7.	Statlige føringer	15
7.1.	Friluftsliv	15
7.2.	Folkehelse:	16
7.3.	Idrett.....	16
8.	Fylkeskommunale føringer	17
8.1.	Strategi for folkehelse i Buskerud (2010-2014)	17
8.2.	Regional plan for universell utforming – Buskerud mot 2025	17
8.3.	Strategi for idrett og friluftsliv.....	17
9.	Økonomi	18
10.	Oppfølging av planen.....	18
10.	Handlingsmål i perioden.....	19

1. Bakgrunn og prosess

Det er et krav fra kulturdepartementet at alle kommuner skal ha en plan for idrett og fysisk aktivitet som grunnlag for tildeling av spillemidler til idretts-, nærmiljø-, og fritidsanlegg. Temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2014-2018 skal være kommunens styringsredskap for å nå vedtatte mål innenfor området. Planen utarbeides sammen med kommuneplanen for samme periode, og de viktigste føringene er tatt inn i kommuneplanens samfunns- og arealdel. Planen skal primært handle om 2014-2018, men gi føringer frem mot 2022. Temaplanen erstatter Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2009-2012. Handlingsprogrammet rulleres årlig.

Arbeidet med planen ble igangsatt av kommunestyret i møte 11.12.2012, i sak 63/12, da det ble vedtatt at kommuneplanen, med tilhørende planer, skulle rulleres.

Arbeidet er offentliggjort slik:

- annonse i Røyken og Hurum avis i januar
- brev til alle registrerte lag og foreninger i Hurum kommune
- omtale i fulldistribuert *Kulturkontoret informerer* i januar 2013

Det er gjennomført innspillmøter:

- åpent møte for lag og foreninger
- informasjonsmøter med ulike kommunale virksomheter: barnehager, skoler, barn og unge
- egne møter med: Huringen, Tofte Fremad IF Holmsbu IF og Sætre IF Graabein
- med friluftslivet der friluftsansjasjonene i Hurum var invitert. Hurum orienteringslag og Hurum klatreklubb deltok.
- med Hurum og Røyken naturvernforbund
- med Hurum idrettsråd.

Barn og unges medvirkning er ivaretatt slik:

- virksomheter som arbeider med barn og unge er spesielt orientert om arbeidet, og bedt om å komme med innspill
- ungdomsrepresentantene i «arbeidsgruppe for utvikling av Bjerkelunden» har, på vegne av elever ved Hurum ungdomsskole, levert innspill for ønskede installasjoner i Bjerkelunden
- barnetalspersonen har levert inn spill basert på en undersøkelse blant ungdom på Hurum ungdomsskole
- planlagte møter med FAU ved ungdomsskole kom ikke til gjennomføring.

Innspillsperioden varte fra tidlig i januar til 1. juni 2013. Hurum idrettsråd fikk innspillene overlevert i møte 15.10.2013, og kom med tilbakemeldinger i brev av 25.10.13. Tilbakemeldingen fra idrettsrådet er svart ut i utkast til plan.

Planutvalget la planen ut til offentlig ettersyn 4.3.2014, med høringsfrist 15.4.2014. Det kom 5 innspill. Disse er ivaretatt i planen slik den foreligger her.

Planen omhandler tiltak kommunen og lag og foreninger ønsker å fremme mtp. spillemiddel-finansiering, men også andre tiltak innen temaområdet idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Planen omhandler ikke mål og strategier for toppidrett.

2. Formål

Temaplanen er et strategisk plandokument som skal ligge til grunn for videre planlegging av idretts- og friluftsanlegg og prioritering av tiltak i planperioden. Planen skal synliggjøre og samordne kommunens innsats for å tilrettelegge for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet (for definisjoner se punkt 6).

Planen skal bidra til:

- å tilrettelegge områder for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv for å sikre et bredt og helsefremmende tilbud
- å øke bruken av arealer og anlegg til idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet
- å styrke det lokale idretts- og friluftsarbeidet
- plan- og målstyrt utbygging av anlegg.

3. Kommunale føringer

(Det redegjøres for overordnede nasjonale og fylkeskommunale føringer i punkt 7 og 8).

3.1. Folkehelsearbeid

Folkehelsearbeid blir i folkehelseloven definert som samfunnets innsats for å påvirke de faktorer som fremmer helse og trivsel, forebygger sykdom/skade eller lidelse og som beskytter mot helsetrusler (...). Definisjonen av folkehelsearbeid og de konkrete utfordringene knyttet til folkehelsen i Hurum, anses å være et argument for å styrke prioritering og utvikling av gode, bostedsnære anlegg for egenorganisert fysisk aktivitet.

3.2. Universell utforming

Kommunal plan for universell utforming, vedtatt av kommunestyret 25.05.2011.

Visjon: Hurum kommune skal utforme et lokalsamfunn med god tilgjengelighet, likeverd og valgfrihet for alle, gjennom å skape oppmerksomhet rundt universell utforming og oppnå resultater i hele kommuneorganisasjonen på tvers av fagområder og i alle kommunens virksomheter. Arbeidet skal også bidra til tiltak i lokalsamfunnet gjennom arbeidet med næringsliv og andre aktører, både private og offentlige.

I planen er innarbeidet prioritert handlingsprogram. Her nevnes de tiltakene som angår idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv:

- Badeplass for funksjonshemmede på Freyborg, Storsand
- Tilrettelegge turveier i marka, samt kyststi
- Fiskeplass for funksjonshemmede på Freyborg Storsand
- Fiskeplass for funksjonshemmede/tilrettelegge for bruk av kano i marka
- Adkomstplanlegg for funksjonshemmede til marka, samt kyststi (WC og P-plasser).

3.3. Kulturminner- og miljøer

Kommunedelplan for kulturminner og – miljøer vedtatt av kommunestyret 31.10.06 har verdsatt en rekke kulturmiljøer i Hurum. Blant disse er ordtidsveiene *Sandstien* og *veien fra Sundbyveien over til Ulvekula* foreslått vernet.

Kulturminnene og –miljøene utgjør en viktig verdi som kan trekkes inn som opplevelser i friluftslivet gjennom skilting og tilrettelegging.

4. Utviklingstrekk, utfordringer og behov

Meld. St. 26 Den norske idrettsmodellen slår fast at fysisk inaktivitet er et voksende samfunnsproblem. Den stillesittende hverdagen fører til at kun 20 % av befolkningen oppfyller myndighetenes anbefalinger om daglig fysisk aktivitet.

Forskning viser at barn er mest aktive brukere av idretten, mens deltakelsen faller i ungdomsårene. Det er også en kommende utfordring at en økende andel av befolkningen blir eldre. For å møte folkehelselovens mål om å få flere inaktive ut i aktivitet er det viktig å tilrettelegge for stedsnære, lett tilgjengelige arenaer for fysisk aktivitet. For aktivt bruk av friluftsområder viser dokumentasjon at områdene må finnes innenfor en avstand på 50 – 1000 meter fra der folk bor, avhengig av aldersgruppe. Dersom avstanden øker utover dette, synker bruken av områdene. For eksempel har småbarn en grense på 50 meter, eldre 300 meter, voksne i følge med barn 400 meter og ungdom 1000 meter.

Det er et statlig mål at flere skal sykle og gå. Både med tanke på mulighet for å ta tilbud aktivt i bruk, og mulighet for miljøvennlig transport er det viktig å planlegge infrastrukturen slik at idrettsanlegg, friluftsområder, nærmiljøanlegg og lekeplasser er i trygg gå-/sykkelavstand fra der folk bor. Det bør satses på turstier, gangveier og sykkelvei i rundt og mellom tettsteder/ene, og idrettsanlegg/friluftsområdene.

Det er pålagt i plan og bygningsloven at det skal tilrettelegges for lekearealer i boligområder. I Hurum skal det avsettes areal til nærlekeplass innen 50 m gangavstand, kvartalslekeplass innen 150 m avstand, og ballplass innen 400 m avstand fra hver bolig.

Ved etablering av nye offentlige bygg og anlegg bør det planlegges for sambruk og flerbruk. Det er ønskelig at nye idrettsanlegg samlokaliseres med skole.

Hurum idrettsråd trekker frem idrettsforbundets anbefaling om at det bør finnes en idrettshall med flate til minst en håndballbane pr 5000 innbyggere.

I kulturmeldingen som ble lagt frem våren 2013 varsler staten at kommunene i fremtiden kan pålegges å sørge for lagerplass til lag og foreningene.

Det er et mål at skolene skal tilrettelegges for økt fysisk aktivitet blant barn og unge. For å få til dette er fysisk tilrettelegging av nærområdet til skolene viktig. Uteområdene skal ha god standard og oppmuntre til fysisk aktivitet. I tillegg til gode lekeplasser/-arealer, vrimleareal og tilgjengelighet til turmål, er ulike nærmiljøanlegg en mulighet. Det bør også være mulig å gå/sykle/sparke til skolen.

Hurum kommune har 63 kilometer kystlinje. Kommunen har en viktig oppgave i å ivareta tilgjengelighet i strandsonen. Strandsonen utgjør i seg selv en arena for friluftsliv og fysisk aktivitet. Det vil være viktig for Hurum kommune å arbeide for at lov om allmenn ferdsel kan holdes i hevd, tilrettelegge og tilgjengeliggjøre kystlinjen for innbyggere, turister og hyttefolk.

Hurum har også et uutnyttet potensiale for fysisk aktivitet og friluftsliv i marka. Ved relativt enkle grep kan marka tilrettelegges med et sammenhengende stinett, bedre adkomstanelegg, flere turmål, og informativ skilting. Dette kan bidra til å få flere folk ut og i aktivitet.

5. Vurdering av anleggsbehov på kort og lang sikt

5.1. *Haller, baner og rehabilitering av anlegg*

5.1.1. Svømmehall

Det er ønskelig å få etablert en svømmehall. Det er kommet et forslag om interkommunalt samarbeid med Røyken kommune. Kommunestyret vedtok i møte 10.12.13 å støtte forslaget om interkommunalt samarbeid om svømmehall med Røyken kommune.

Det er kommet innspill om at en svømmehall må tilrettelegges for variert aktivitet, også lag og foreningers behov for «treningsanlegg». Blant annet har seilforeningen og kajakkklubben behov for et sted de kan ha med kajakk og jolle, for å trene selvberging etter velt.

5.1.2. Idrettshaller

Det er en idrettshall (flerbrukshall) i Hurum med flate til minst en håndballbane; Sætrehallen. Kapasiteten i Sætrehallen er sprengt. I tillegg finnes to mindre flerbrukshaller; Holtebrekk og Folkestad, samt at skolene (med unntak av Grytnes ungdomsskole) har gymsaler. Hurum kommune har i underkant av 10 000 innbyggere. Det er behov for en ny idrettshall med flate tilsvarende en håndballbane.

Tofte skole rehabiliteres som felles barneskole for Tofte og Filtvet. I forbindelse med skole på Tofte/Filtvet skal det bygges flerbrukshall¹, i tillegg skal uteområdene tilrettelegges for aktivitet. Idrettslag og andre foreninger har meldt inn sine behov for at den nye hallen tilrettelegges for variert aktivitet. Innspillene finnes samlet som vedlegg til saken.

5.1.3. Utendørs idrettsanlegg for Sætre IF Graabein

Sætre IF Graabeins avtale om bruk av grunn til sitt idrettsanlegg går ut i 2018. Det er ønskelig at idrettsanlegg legges nær skoler mtp. sambruk. Sætre IF Graabein ber om at det avsettes areal til fremtidig idrettsanlegg i Sætre i kommuneplanen som er til rullering.

Sætre IF Graabein har meldt inn flere tiltak som gjelder utendørs idrettsanlegg for idrettslaget til temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Disse avhenger av fremtidig lokalisering av barneskolen i Sætre og anses derfor som uaktuelle for gjennomføring frem til lokalisering er vedtatt. I handlingsprogrammet tas det inn et punkt kalt: «Helhetlig plan for utvikling av utendørs idrettsanlegg i Sætre». Innspillene finnes samlet som vedlegg til saken.

5.1.4. Kunstgressbaner i Hurum

I Hurum er det etablert kunstgressbane ved Huringen IF, Sletta til Sætre IF Graabein og Tofte Fremad IFs anlegg ved Bjerkelunden. Det er kommet inn forslag om ytterligere 5 kunstgressbaner.

---

¹ Kultur- og kirke departementet (KKD) har definert to hovedtyper av haller; **flerbrukshaller** og **spesialhaller** i «Veileder for flerbrukshaller». **Flerbrukshall**: Hall som kan brukes vekselvis til ulike idrettsaktiviteter uten klargjøring/omgjøring med tap av brukstid (løpende vekselbruk). Parallell sambruk av ulike aktiviteter inngår også i dette begrepet. **Spesialhall**: Hall med planløsning, utforming og materialvalg for primært å tilfredsstillende en spesiell særiddrett (f.eks. ishall, svømmehall, tennishall, fotballhall, friidrettshall). Med denne forståelsen er det samsvar mellom KKD's definisjon av begrepet «flerbrukshall» og «Bestemmelser for spillemidler»'s bruk av begrepet «idrettshall». Denne forståelsen ligger til grunn for Hurum kommunes ønske om «idrettshall/flerbrukshall» på Tofte/Filtvet.

Hurum idrettsråd (HIR) er bedt om å uttale seg om fremtidig behov for kunstgressbaner: «HIR ønsker at det anlegges 2 store fotballanlegg i kommunen med plass til 11'er bane. Fortrinnsvis på Tofte og Klokkarstua. HIR kan imidlertid ikke sette tall på eller grenser for anlegg med kunstgress, da man i dagens samfunn ved bygging av nye baneanlegg, kun kommer til å benytte kunstgress. HIR mener også at alle skoleanlegg i kommunen bør ha en 7'er bane og/eller ballbinge.»

Hurum kommune støtter Hurum idrettsråd i at det er behov for to 11'er-baner, og at de bør ligge på Tofte og Klokkarstua, der det er størst aktivitet med fotball. Banen på Tofte er allerede etablert. Kunstgressbaner er relativt kostbare å drifte, og har et anslått rehabiliteringsbehov etter 10 år. Det anses ikke hensiktsmessig å omgjøre alle eksisterende baner til kunstgressbaner. Det er kostbart å omgjøre gressbaner til kunstgressbaner. Det krever et betydelig grunnarbeid før kunstgressdekke kan legges på banen. Kun ved bygging av nye baneanlegg vil andre kunstgressbaner bli prioritert i kommende planperiode.

5.1.5. Avgrunnsdalen

Avgrunnsdalen har vært et skytefelt knyttet til forsvaret. Det saneres nå, og er klart for salg i 2014. Det er kommet mange innspill til hvordan arealet kan benyttes i fremtiden.

Sportsskytterklubben, samt Jeger og fiskerforeningene, ønsker å benytte arealet til fremtidig skytefelt. Dette støttes av naturvernforbundet. Det er også kommet forslag om Skiskytterbane rundt skyteanlegget. Norsk Motor Klubb (NMK) Hurum og Røyken ønsker at et større areal rundt Avgrunnsdalen avsettes til motorsportssenter. NMK Hurum og Røyken har omfattende planer for samarbeid med ulike grupper.

Fremtidig bruk av Avgrunnsdalen avhenger av mulighet for samlokalisering av flere aktiviteter, samt mulighet for interkommunalt samarbeid. Saken drøftes og avklares av kommuneplanutvalget i forbindelse med etablering av nytt arealkart. Konklusjonen blir innarbeidet i denne temaplanen.

5.1.6. Crossbane/Bane til motorsportformål

Hurum crossklubb har i flere år benyttet en midlertidig crossbane på Verket. De ønsker å få en permanent avklaring på hvor en fremtidig crossbane kan lokaliseres. Ønsker å benytte området de har i dag, evt. komme i dialog for å benytte et annet areal. Banen må i tillegg til motorcross kunne benyttes til motorsportformål som ATV, enduro og trial.

Saken drøftes og avklares av kommuneplanutvalget i forbindelse med etablering av nytt arealkart. Konklusjonen blir innarbeidet i denne temaplanen.

5.1.7. Rehabilitering av anlegg

Det er 3 idretts-/flerbrukshaller i Hurum: Sætrehallen, Folkestadhallen og Holtebrekkhallen.

Folkestadhallen og Holtebrekkhallen sto ferdig i pågående planperiode og har ikke meldt om rehabiliteringsbehov.

Sætrehallen melder om rehabiliteringsbehov. Idrettsrådet ber om at rehabiliteringen settes på prioritert plass i handlingsplanen.

Idrettsrådet har meldt inn behov for rehabilitering av Hovenga samfunnshus.

Kunstgressbaner har behov for rehabilitering etter ca 10 års drift. Kunstgressbanen til Tofte Fremad IF som sto ferdig i 2013. I tillegg har Sætre IF Graabein og Huringen etablert to litt mindre kunstgressbaner.

5.1.8. Sikre areal til utvikling av idrettsanlegg

Tofte Fremad IF, Huringen IF og Hurum idrettsråd har bedt om at det avsettes areal i direkte tilknytning til idrettsanlegg på Tofte, Filtvet, Klokkarstua og Holmsbu med tanke på fremtidig utvikling av idrettsanleggene. Saken drøftes og avklares av kommuneplanutvalget i forbindelse med etablering av nytt arealkart. Konklusjonen blir innarbeidet i denne temaplanen.

5.2. Areal til seiling

I forbindelse med regulering av Sætre sentrum Øst er arealet der Hurum seilforening har sin hovedbase avsatt til fremtidig boligformål. Det er derfor viktig å finne et erstatningsareal. Hurum seilforening har meldt inn behov for areal til ny hovedbase for seiling, samt areal til to utskutte baser for jolleseiling. Saken drøftes og avklares av kommuneplanutvalget i forbindelse med etablering av nytt arealkart. Konklusjonen blir innarbeidet i denne temaplanen.

5.3. Utearealene ved skoler

Skolene har behov for gode, aktivitetsskapende anlegg for variert idrett og fysisk aktivitet i tilknytning til skolen.

Sætre skole har et uteområde med lekeapparater, 2 skateramper (tilhører Sætre skateklubb), ballbaner, ballbinge og akebakke. Vinterstid kjøres det skiløype på nærliggende jorder.

Filtvet skole har et uteområde med akebakke, lekeapparater, skaterampe, ballbinge, og ballplass. De har en stor hage og et «fjell» der det lekes mye. Vinterstid kjøres det (noen år) skiløype på nærliggende jorder.

Tofte skole har et uteområde med lekeapparater, ballbinge og ballplass. Vinterstid er det stor akeaktivitet fra skoleplassen ned mot neste nivå.

Folkestad skole har dårlig skolevei, de fleste elevene kan verken gå eller sykle til skolen. Ved skolen finnes: grusbane og gressbane for ballspill, skog med mulighet for klatring i trær, en bakke ned mot en bekk som brukes mye hele året, noen lekeapparater (redehuske, utendørs bordtennisbord, to doble dekkhusker, to smashballstativ, to sandkasser, hjemmesnekra ballbinge og opparbeidet fliselagt akebakke).

Hurum ungdomsskole har et uteområde med ballplass, skateboardrampe og nærhet til Tofte Fremad IF's idrettsanlegg.

Grytnes ungdomsskole har en ballbane i tilknytning til skolen. God tilgjengelighet til marka som friluftsområde.

Steinerskolen i Hurum har en ballbane, skaterampe, lekeapparater og skibakke om vinteren. Skøyteis på Sandungen og nærhet til friområder og marka.

Det er anledning til å søke om 3 spillemiddelfinansierte nærmiljøanlegg pr. anleggssted/skole. Et anlegg skal driftes i 20 år. I dag er følgende spillemiddelfinansierte nærmiljøanlegg knyttet til skolene i Hurum:

Skole/anleggssted	Nærmiljøanlegg	Etablert/fikk spillemidler i år:
Grytnes ungdomsskole	Ballbane	1996
Sætre skole	Ulike småanlegg Ballbinge	1997 2005
Filtvet skole	Ulike småanlegg Ballbinge	2002 2004
Tofte skole	Ballbinge	2008

Det ligger et ubenyttet potensiale til flere nærmiljøanlegg rundt skolene.

5.4. Tilrettelegging i marka

Hurum har et uutnyttet potensiale i marka som arena for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.

Ved hjelp av enkle tiltak kan det etableres sammenhengende stinett for gangtur, sykkel og ski. Allmenn ferdsel i marka skal holdes i hevd. Det er behov for tilrettelegging slik at funksjonshemmede kommer forbi bommene på vei inn i marka. Informasjonsskilt og etablering av enkle turmål/rasteplasser vil kunne bidra til å styrke opplevelsen. Stikkvannstårnet bør rehabiliteres som et viktig, mye benyttet turmål i marka. Det er behov for et digitalt fritidskart med ulike kartlag for å synliggjøre mulighetene i marka. Klatrefelt, fiskeplasser, bademuligheter og stier bør synliggjøres. Nasjonal friluftsstrategi har målsetting om enkel tilgang til marka fra der du bor. Tilgang til stinettet 500 meter fra alle innbyggers bolig vil gjøre tilgangen til marka enklere og bidra til at flere innbyggere tar den i bruk.

Følgende innfallsporter til marka benyttes i dag: Storsand: Myrvold og Storsandtoppen, Sætre: Slingrebekk, stikkvannsbommen og ved lysløypa på Grytnes, Mørkvannet, Semsporten, Røskestadvann, Holmsbu og Fremadbanen.

Det bør etableres en innfartsparkering til marka ved Slingrebekk.

P-plassen ved Røskestadvann er mye brukt som helårsparkering. Denne bør utvides.

P-plassen ved Rødbysætra er viktig som P-plass for anlegget i Avgrunnsdalen, og som innfartspunkt til klatremuligheter i marka. Denne bør utvides.

5.5. Tilrettelegging ved strendene

Et av Hurums store fortrinn mtp. vekst, utvikling og boglede er tilgang til sjøen. Tilrettelegging av strandsonen er viktig. Allmenn ferdsel langs sjøen skal holdes i hevd.

Hurum kommune kan videreutvikle og tilgjengeliggjøre strandsonen som en viktig arena for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Det er etablert et prosjektsamarbeid med Oslofjordens friluftsråd for å videreutvikle kyststien. Målsetting med prosjektet er å øke kvaliteten på kyststien i Hurum kommune. Sørge for at det foreligger gyldige avtaler med alle grunneiere, og gjennomgå alternative traseer for å bedre kvaliteten og gi flere opplevelser. Forsøke å binde stistreknings sammen der det finnes «missing links», foreslå avstikkere og rundsløyfer. Prosjektet er tenkt gjennomført i 2014-2016. Kyststiprosjektet vil kunne gi skilting, gode stier og rasteplasser langs kysten.

Sjøen brukes til sjøsport, men også til uorganisert aktivitet, som bading, padling, kiting og dykking. Det foreslås at det utvikles en norm for tilrettelegging, skilting, toalett og søppelhåndtering for strender og friområder, mtp. helhetlig fremtidig utvikling. Friområdene er kartlagt og verdsatt. Det foreslås at friområder utvikles i tråd med verdivurdering.

5.6. Fysisk aktivitet i og rundt tettstedene

Folk flest oppholder seg mest i tettstedene. Det er derfor viktig at det tilrettelegges for enkle tiltak for fysisk aktivitet der. Tettstedene bør tilrettelegges slik at flest mulig kan gå, sykle og sparke til skole, jobb, fritidsaktiviteter og trafikkknutepunkt. Det bør tilrettelegges med sykkelstativ. Stier, smug og smett må sikres/opparbeides. Det bør etableres gangveier som knytter det enkelte tettsted og lokalsamfunnet.

Ved etablering av nye byggeområder må lekeplasser og balløkker opparbeides i henhold til reguleringsplaner. I gamle byggefelt bør velforeninger/beboere oppfordres til å utvikle de avsatte friarealene til gode møteplasser for beboerne i nærområdet. Hurum kommunes nærmiljøtilskudd kan benyttes til dette.

Det er kommet forslag om en hovedlekeplass/møteplass i Tofte og Sætre. En slik møteplass i hvert av de største tettstedene kan bidra til å trekke dagsturister, hytte- og båtfolk til stedet, bidra til inntektsgrunnlaget for handelsstanden, og være en positiv møteplass for innbyggerne.

Det foreslås å tilrettelegge slik at enkelte nærmiljøanlegg/baner for sommersesongen kan benyttes som skøytebaner om vinteren.

6. Definisjoner

6.1. Fysisk aktivitet:

Med fysisk aktivitet forstås egenorganisert trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek.

6.2. *Idrett:*

Med idrett forstås aktivitet i form av trening, eller konkurranse i den organiserte idretten.

6.3. Friluftsliv:

Miljøverndepartementet definerer friluftsliv som opphold og fysisk aktivitet i friluft, i fritiden, med sikte på miljøforandringer og naturopplevelser.

Kultur- og kirke departementet har valgt å la friluftsliv inngå i begrepet fysisk aktivitet.

6.4. Ordinære idrettsanlegg

Ordinære idrettsanlegg er i hovedsak nært knyttet til konkurranse- og treningsvirksomhet for den organiserte idretten. De tekniske krav til mål og utforming av anleggene tar utgangspunkt i konkurransereglene til det enkelte særforbund.

6.5. Nærmiljøanlegg

Nærmiljøanlegg er anlegg eller områder tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet.

Anleggene er i hovedsak beliggende i tilknytning til bo- og oppholdsområder. Områdene eller anleggene er fritt og allment tilgjengelig for egenorganisert fysisk aktivitet, primært for barn og ungdom, men også for befolkningen for øvrig.

6.6. Friluftsliv- og friområder

Blir ofte brukt som fellesbetegnelse på grønne områder som er tilgjengelige for allmennhetens frie ferdsel. **Friluftsområder** er som oftest, store uregulerte områder, i hovedsak i privat eie. Det er ikke krav om parkmessig opparbeidelse. Brukes ofte til turliv, jakt, fiske, fysisk aktivitet og trening. Er i kommuneplanens arealplan avsatt som LNF-område (landbruks-, natur- og friluftsområde). **Friområder** er avgrensede områder med spesiell tilrettelegging og opparbeidelse for allmennhetens uhindrede rekreasjon og opphold.

7. Statlige føringer

7.1. Friluftsliv

Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv (2014-2020)(Utgitt av Miljøverndepartementet, 08/2013).

Den statlige friluftslivspolitikken har fire nasjonale mål:

- Alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og i naturen ellers.
- Områder av verdi for friluftslivet skal sikres og forvaltes slik at naturgrunnlaget blir tatt vare på.
- Allemannsretten skal holdes i hevd.
- Planlegging i kommuner, fylket og regioner skal medvirke til å fremme et aktivt friluftsliv og skape helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlige nærmiljø.

For å nå disse målene skal friluftsstrategien legge til rette for:

- økt nærhet og tilgang til attraktive områder og ferdselsområder for friluftsliv der folk bor.
- stimulering til friluftslivsaktiviteter
- videreutvikling av kunnskapsgrunnlaget om friluftsliv
- å skape økt bevissthet om friluftslivets positive effekter
- økt samarbeid om samordning mellom sentrale aktører innenfor friluftsliv:

(Med nærmiljø menes her områder og ferdselsårer som ligger i umiddelbar nærhet til der folk bor, 50-1000 meter avhengig av aldersgruppe).

Det er ønskelig med attraktive uteareal og grøntområder i byer og tettsteder nær der folk bor. Statens midler til sikring av friluftsområder skal derfor i større grad gå til områder nær der folk bor, med hovedvekt på områder i og ved byer og tettsteder. Områder og grønnstrukturer som kan brukes av mange brukergrupper skal prioriteres. Det er en ambisjon at alle byer og tettsteder skal ha maksimalt 500 meter fra bosted til et sammenhengende nettverk av ferdselsårer.

Fysisk tilrettelegging er ofte nødvendig for å bidra til at friluftslivsarealer blir tatt i bruk. Erfaringer viser at tilrettelagte områder, stier og turveier brukes av mange. For å gjøre friluftslivsaktiviteter mer attraktivt for unge, er det viktig å ivareta aktiviteter som ungdomsgenerasjonen foretrekker. Dette omfatter for eksempel klatring, frikjøring på ski og terrengsykling.

Gang, sykkel- og turveisystemet må sees i sammenheng med den helhetlige steds- og nærmiljøutviklingen. En viktig forutsetning for bruk av friluftsområder, turveier og parker er godt vedlikehold og estetikk. God belysning gir større trygghet. Kommunene oppfordres til å utarbeide nærmiljøkart, som viser ferdselsårer for gåing, skigåing og sykling og eventuelt annen infrastruktur for friluftsliv i hverdagen.

Det er viktig at friluftslivsområder er tilgjengelige for personer med nedsatt funksjonsevne og spesielle behov, og at flere får muligheten til varierte friluftslivsopplevelser.

Kulturminner er for mange en viktig motivasjon for å utøve friluftsliv. Det er ønskelig med synliggjøring og formidling av kulturminner og kulturhistorie i naturen.

7.2. Folkehelse:

«Regjeringen vil satse på friluftslivsaktiviteter som lavterskeltilbud i folkehelsearbeidet», jf. Meld 34.(2012-2013) «Folkehelsemeldingen, God helse – felles ansvar»² Folkehelseloven skal sikre en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevning av sosiale helseforskjeller, og fremme trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold. Mål for folkehelsearbeidet er at:

- Norge skal være blant de tre landene i verden som har høyest levealder
- folket skal oppleve flere leveår med god helse og trivsel og reduserte sosiale helseforskjeller
- vi skal skape et samfunn som fremmer helse i hele befolkningen

7.3. Idrett

St. meld. 26 (2011-2012) *Den norske idrettsmodellen*:

Meldingen viderefører mye av det grunnleggende i norsk idrett og hovedvisjonen «idrett og fysisk aktivitet for alle». Kjernen i dette er at virkemidlene som benyttes, spillemidlene, skal legge til rette for at alle som ønsker det skal ha mulighet til å delta i idrett og drive egenorganisert fysisk aktivitet. Det er likevel tre prioriterte målgrupper som det er særlig viktig at den statlige virkemiddelbruken rettes inn mot:

---

² Miljøverndepartementet: Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv. En satsing på friluftsliv i hverdagen; 2014-2020. Publikasjonskode: T-1535. 08/2013.

- **Barn og unge** vil være viktigste målgruppe for statlig idrettspolitik. Med barn menes aldersgruppen 6-12 år, mens ungdom er definert som aldersgruppen 13 – 19 år.
- **Personer med nedsatt funksjonsevne**, skal kunne delta i idrett og fysisk aktivitet ut fra sine ønsker og forutsetninger
- det er også et mål å legge til rette for at personer som i dag er fysisk **inaktive**, kommer i gang med aktivitet.

Samtidig som den organiserte idretten skal satses videre på, viser meldingen at den tar utgangspunkt i at aktivitetsbildet i den norske befolkningen er allsidig og variert, og at det finnes mange måter å stimulere til aktivitet på.

8. Fylkeskommunale føringer

8.1. Strategi for folkehelse i Buskerud (2010-2014)

Visjonen er «gode og aktive dager – for alle i Buskerud». Helsedirektoratet definerer folkehelsearbeidet som samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte påvirker folks helse (forenklet³). Buskerud fylkeskommune legger opp til en strategi i sin *plan for idrett og friluftsliv* der de vektlegger å styrke idretten og friluftslivets egenverdi, noe som i neste omgang vil ha en positiv effekt på mål og visjon i folkehelsa.

8.2. Regional plan for universell utforming – Buskerud mot 2025

Regional plan for universell utforming ble vedtatt i Fylkestinget 28.4.2011, og planvisjonen er «Buskerud – et samfunn for alle». Planen har følgende mål for idrett- og friluftslivsanlegg:

- universell utforming skal være et integrert prinsipp i alle nye utbyggingsprosjekter
- eksisterende publikumsbygg/-anlegg skal oppgraderes slik at hovedløsningen tilfredsstillende kravet til universell utforming
- alle skal ha mulighet til å drive et aktivt friluftsliv i sitt nærmiljø
- parker, torg og gågater i byene og tettstedene skal ha universell utforming
- planen skal legges til grunn for all offentlig planlegging og virksomhet i fylket, og det er utarbeidet handlingsprogram for de innsatsfeltene fylkeskommunen har ansvar for⁴.

8.3. Strategi for idrett og friluftsliv

I sitt høringsutkast til strategi for idrett og friluftsliv i oktober 2013 lanserer Buskerud fylkeskommune følgende visjon: «*Alle skal ha mulighet til å oppleve aktivitetsglede*».

Visjonen følges opp av noen felles målsetninger:

- Et allsidig og synlig aktivitetstilbud
- Attraktive areal og anlegg for hele befolkningen
- Kompetanseheving gjennom dialog og erfaringsutveksling
- Styrke frivillige organisasjoner
- Knytte Buskerud opp mot prosjekter som bidrar til aktivitet.

³ Buskerud fylkeskommune. Høringsutkast. Strategi for idrett og friluftsliv i Buskerud. Oktober 2013.

⁴ Buskerud fylkeskommune. Høringsutkast. Strategi for idrett og friluftsliv i Buskerud. Oktober 2013.

9. Økonomi

Planen skal gjennomføres av Hurum kommune og andre aktører, i samarbeid eller hver for seg. Det er tenkt at planen skal bidra til å utløse eksterne midler. Spillemidler er en av mange tilskuddsordninger som kan benyttes. I tillegg kan kommunale midler stilles til rådighet for konkrete prosjekter.

Hurum kommunes nærmiljøtilskudd kan utgjøre deler av egenandelen ved lag og foreningers søknad om spillemidler til nærmiljøprosjekter. Kommunalt nærmiljøtilskudd kan benyttes ved etablering av nær-/områdelekeplasser.

De siste årene har kommunen avsatt kr 200.000,- i stimuleringsmidler i investeringsbudsjettet til gjennomføring av tiltak i handlingsplan for idrett og fysisk aktivitet. Beløpet har tilsvart egenandelen ved ett nærmiljøanlegg. Kostnadsrammen for nærmiljøanlegg er økt til 600.000,-, maksimal egenandel for et prosjekt er nå 300.000,-. Det er ønskelig at årlig avsetning videreføres med et minimumsbeløp på 300.000,-.

10. Oppfølging av planen

Hurum kommune har utarbeidet et handlingsprogram for gjennomføring av planen. Handlingsprogrammet rulleres årlig.

Videre planlegging må realiseres gjennom økonomiske disposisjoner og gjennomføringstiltak.

Planen revideres når det fattes vedtak om igangsetting av revidering.

10. Handlingsmål i perioden

1. Barn og unge skal ha et allsidig breddeidrettstilbud

Det betyr:

- at kommunen skal støtte den frivillig drevne idretten i Hurum

For å få til det vil vi:

- videreføre kulturtilskudd til idrett og friluftsliv
- prioritere et allsidig breddetilbud, fremfor utvikling av nye anlegg som allerede finnes i kommunen/kommunedelen
- legge til rette for lag og foreningers behov ved etablering av idrettshall ved ny barneskole for Tofte og Filtvet i dialog med Hurum idrettsråd og kulturkontoret
- legge til rette for idrettens videreutvikling og rehabilitering av idrettsanlegg
- legge til rette for utvikling av ulike typer nærmiljøanlegg i marka, ved sjøen og i tettstedene

2. Skolene skal tilrettelegges for økt fysisk aktivitet blant barn og unge

Det betyr:

- at skolene anses som en betydelig ressurs i arbeidet med å nå Folkehelsemeldingens mål om en nasjonal dugnad, der alle gode krefter jobber sammen mot «god helse – felles ansvar».

For å få til det vil vi:

- at kommunen/skolene skal legge til rette for varierte tilbud i gymtimene
- at skolene skal gjennomføre årlige gå til skolen-aksjoner
- at skolene skal ha gode uteområder som oppmuntrer til variert fysisk aktivitet
- at alle skoler skal ha et turmål innen rimelig gåavstand (max 500 m)
- at skolene gjennomfører «barnetråkkregistreringer» for 5 og 9 klasse annet hvert år
- at det skal være mulig å gå eller sykle til skolen på trygge gang- eller sykkelveier
- at skolene skal ha åpen gymsal i skoletiden, og tilrettelegge for «trivselslederprogrammet».

3. Sikring og videreutvikling av friluftsområder og tur-/sykkelveier

Det betyr at:

- lokalsamfunnene skal ha god tilgjengelighet til friluftsområder i marka og strandsonen
- lokalsamfunnene skal ha trygge møtesteder som åpner for felles aktiviteter og innbyr til ulik bruk og opplevelse
- natur- og kulturgitte rekreasjonskvaliteter på land og sjø skal kunne brukes
- utvalgte friområder skal sikres og oppgraderes
- universell utforming, og oppgradering og merking av turveier, sykkelveier nær boområder skal vektlegges.
- lov om allmenn ferdsel skal holdes i hevd
- det skal søkes eksterne midler til prosjektene der dette er mulig.

For å få til det vil vi:

- arbeide for å knytte sammen gang- og turveiene, slik at det blir sammenhengende turdrag fra tettstedene ut i marka.
- arbeide for å tilrettelegge sammenhengende sykkel-, stinettverk og skiløyper, med adkomst fra tettstedene
- arbeide for å sikre (kjøpe opp) viktige friluftsområder dersom disse kommer for salg
- tilrettelegge for universell utformet adkomst til marka
- tilrettelegge for et friluftsliv basert på natur og kultur
- delta i markeringen av friluftsåret 2015
- videreutvikle viktige friluftsområdene, med skilting, bål plass og sitteplasser
- gjennomføre et prosjekt for tilrettelegging og merking av kyststien
- sikre eksisterende lysløyper, ved at det kreves erstatningsareal til lysløype dersom arealet tillates bygd ut
- etablere flere parkeringsplasser ved utvalgte utfartsområder
- tilrettelegge for lysløyper med en sikringsbredde på 5 meter
- sørge for oppdaterte forvaltningsplaner for off. friområder i Hurum.

4. Tilrettelegge for økt fysisk aktivitet blant Hurums innbyggere**Det betyr at:**

- kommunen aktivt skal tilrettelegge for varierte aktivitetstilbud, spesielt for de gruppene som tradisjonelt er inaktive

For å få til det vil:

- kommunen videreføre samarbeid med lag og foreninger som kan bidra til tilrettelegging av friluftsopplevelser og vern av viktige naturområder
- samarbeide med frivillige aktører om varierte tilbud innen idrett og friluftsliv
- videreføre satsingen med Frisklivssentralen
- ta initiativ til et oppstartsmøte mtp. etablering av friluftsråd
- vektlegge universell utvikling av friområder og stier
- legge til rette for opprettelse av gode nærmiljøanlegg
- ivareta grønne lunger, som lekeplasser, plasser for idrett og fysisk aktivitet, slik at disse fungerer som sosiale møteplasser i eller i tilknytning til boligområdene.